

Číslo jednací:

2011/1303/KVSE

Důvodová zpráva k nařízení č. 1/2011

Správní úřad v souvislosti s výskytem nebezpečné nákazy moru včelího plodu v hospodářstvích chovu včel reg. č. CZ 89779224 v Městečku Trnávka, části obce Lázy, k. ú. 679437 Lázy, reg. č. CZ 89778885 a reg. č. CZ 89812457 ve Vranové Lhotě, k. ú. 785466 Vranová Lhota, reg. č. CZ 89618079 a reg. č. CZ 89847264 v Gruně, části obce Žipotín, k. ú. 636258 Žipotín, reg. č. CZ 89618080, reg. č. CZ 89618068 a reg. č. CZ 89415478 v Moravské Třebové, k. ú. 698806 Moravská Třebová, nařídil chovatelům mimořádná veterinární opatření rozhodnutími č. j. 2011/1036/KVSE, č. j. 2011/1038/KVSE a č. j. 2011/1040/KVSE ze dne 25. 3. 2011, č. j. 2011/1091/KVSE a č. j. 2011/1092/KVSE ze dne 4. 4. 2011 a č. j. 2011/1136/KVSE a č. j. 2011/1137/KVSE ze dne 5. 4. 2011. V těchto rozhodnutích byly chovatelům (1) zakázány veškeré přesuny včelstev, všech zásobních plástů, souší a veškerého chovatelského materiálu z ohniska nebezpečné nákazy moru včelího plodu a dále bylo chovatelům nařízeno (2) neprodlené komisionelní utracení vysířením a okamžité spálení všech včelstev, všech zásobních plástů, souší a hořlavého materiálu v ohnisku, (3) likvidace veškerých včelích produktů jako med, vosk, propolis, pyl a mateří kašička, pocházejících z ohnisek nákazy, neprodleným spálením nebo neškodnou likvidací prostřednictvím asanačního podniku a (4) provedení dezinfekce veškerého příslušenství v ohnisku nákazy, které nelze spálit, roztokem dezinfekčního prostředku SAVO a louhu sodného s tím, že tímto roztokem musí být dezinfikována i půda okolo stanoviště do vzdálenosti 2 m.

S ohledem na tyto nové a potvrzené výskyty nebezpečné nákazy moru včelího plodu správní úřad nařídil dne 26. 4. 2011 v souladu s § 49 odst. 1 písm. c) a § 54 veterinárního zákona a § 139 a násl. vyhlášky č. 299/2003 Sb. mimořádná veterinární opatření nařízením č. 1/2011, ve kterém vymezuje ochranné pásmo a nařizuje všem chovatelům včel v ochranném pásmu povinnosti směřující ke zdoání a ochraně před dalším šířením nebezpečné nákazy.

Nové ochranné pásmo, uvedené v článku II výše uvedeného nařízení, vymezené v souladu s § 140 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 299/2003 Sb. zahrnuje pásmo o poloměru 5 km kolem jednotlivých ohnisek nákazy a týká se následujících katastrálních území: k. ú. 603376 Bezděčín u Trnávky, k. ú. 604763 Biskupice u Jevíčka, k. ú. 606073 Bohdalov u Městečka Trnávky, k. ú. 607991 Boršov u Moravské Třebové, k. ú. 608041 Borušov, k. ú. 614181 Březinky, k. ú. 626074 Dětrichov u Moravské Třebové, k. ú. 636231 Gruna, k. ú. 637254 Hartinkov, k. ú. 652725 Chornice, k. ú. 677141 Kunčina, k. ú. 679437 Lázy, k. ú. 683868 Linhartice, k. ú. 690945 Malíkov, k. ú. 693341 Městečko Trnávka, k. ú. 693359 Mezíhoří u Městečka Trnávky, k. ú. 698806 Moravská Třebová, k. ú. 717274 Pacov u Moravské Třebové, k. ú. 718793 Pěčíkov, k. ú. 754463 Petrušov, k. ú. 720381 Petrůvka u Městečka Trnávky, k. ú. 608050 Prklišov, k. ú. 734357 Přední Arnoštov, k. ú. 754471 Radišov, k. ú. 737976 Radkov u Moravské Třebové, k. ú. 742473 Rozstání u Moravské Třebové, k. ú. 753874 Stará Roveň, k. ú. 693367 Stará Trnávka, k. ú. 754480 Staré Město u Moravské Třebové, k. ú. 608068 Svojanov u Borušova, k. ú. 603384 Unerázka, k. ú. 775541 Útěchov u Moravské Třebové, k. ú. 782521 Víska u Jevíčka, k. ú. 785458 Vranová, k. ú. 785466 Vranová Lhota, k. ú. 785750 Vrážné, k. ú. 787981 Vysoká u Jevíčka, k. ú. 789551 Zadní Arnoštov a k. ú. 636258 Žipotín.

Opatření uvedená v článku III odst. 1 a 6 až 8 výše uvedeného nařízení vychází ze skutečnosti, že se nákaza moru včelího plodu šíří zejména prostřednictvím přesunů včelstev a infikovanými produkty chovu včel, chovatelskými pomůckami a zařízeními. Cílem těchto opatření je zamezit dalšímu šíření nákazy. Dezinfekce přemísťovaného chovatelského zařízení se nařizuje způsobem, dezinfekčními prostředky a v koncentracích zajišťujících spolehlivou likvidaci původce nebezpečné nákazy.

Opatření uvedená v článku III odst. 2 až 5 výše uvedeného nařízení jsou nařizována s ohledem na snahu odhalit všechna další případná ohniska nákazy v ochranném pásmu. V nařízení byly zohledněny vědecké studie, které prokázaly dostatečnou záchytnost původce moru včelího plodu ve vzorcích úlové měli a vyšší citlivost bakteriologického vyšetření oproti klinickým prohlídkám včelstev. S ohledem na potřebu okamžitého zjištění nakažené situace v k. ú. 604763 Biskupice u Jevíčka, k. ú. 607991 Boršov u Moravské Třebové, k. ú. 614181 Březinky, k. ú. 652725 Chornice, k. ú. 677141 Kunčina, k. ú. 679437 Lázy, k. ú. 683868 Linhartice, k. ú. 690945 Malíkov, k. ú. 693341 Městečko Trnávka, k. ú. 693359 Mezihoří u Městečka Trnávky, k. ú. 698806 Moravská Třebová, k. ú. 717274 Pacov u Moravské Třebové, k. ú. 734357 Přední Arnoštov, k. ú. 754471 Radišov, k. ú. 742473 Rozstání u Moravské Třebové, k. ú. 693367 Stará Trnávka, k. ú. 754480 Staré Město u Moravské Třebové, k. ú. 775541 Útěchov u Moravské Třebové, k. ú. 782521 Víška u Jevíčka a k. ú. 789551 Zadní Arnoštov, tj. v katastrálních územích nově spadajících do ochranného pásma, je správním úřadem nařízen v článku III odst. 3 nařízení č. 1/2011 odběr letní úlové měli k bakteriologickému vyšetření na mor včelího plodu. Následný pravidelný monitoring nákazy v ochranném pásmu je správním úřadem nařízen v celém ochranném pásmu dle článku III odst. 4 nařízení č. 1/2011 ze směsných vzorků zimní úlové měli. Zimní úlová měl je současně odebírána k vyšetření na varroázu včel.

Nákaza bude prohlášena za zdolanou vydáním nařízení podle § 49 odst. 1 písm. c) veterinárního zákona, pokud v pozorovací době 1 roku po likvidaci včelstev a provedení ochranných a zdlavacích opatření v ohnisku nedojde v ochranném pásmu k výskytu nebezpečné nákazy moru včelího plodu.

Poučení o naze

Mor včelího plodu je nebezpečná nákaza převážně postihující zavíčkovaný včelí plod. Původcem je *Paenibacillus larvae*, dříve označovaný *Bacillus larvae*, White (1904), gram-pozitivní tyčinkovitý mikrob, který vytváří mimořádně odolné spóry.

Nákaza se šíří infikovanou potravou, zalétlými včelami a roji, loupeží, infikovanými plásty, úly a včelařským příslušenstvím. Nákazu mohou rozšiřovat i roztoči a jiní škůdci.

Spóry *Paenibacillus larvae* se dostanou s potravou do trávicího traktu larev prvních instarů (otevřený plod), kde vyklíčí, pomnoží se, zničí buňky žaludeční výstelky a proniknou do hemolymfy a dalších tělesných tkání.

Příznaky se projeví až u zavíčkovaného plodu. Plást bývá nepravidelně zakladen (mezerovitý plod), víčka jsou ztmavlá, propadlá, občas proděravělá. Napadené larvy mění barvu z perleťově bílé na šedožlutou až tmavohnědou a přeměňují se v lepkavou, hlenovitou hmotu, která se dá z buněk vytáhnout jako vlákno dlouhé několik centimetrů. Konečným stádiem rozložení larvy je příškar, který pevně lpí na spodní stěně buňky.

V Pardubicích dne 26. dubna 2011

MVDr. Josef Boháč
ředitel
Krajské veterinární správy pro Pardubický kraj